

UŽSIENIO LIETUVIŲ BENDRUOMENIŲ PRIEMONIŲ, SKIRTŲ PREKYBOS
ŽMONĖMIS PREVENCIJAI ISPANIJOS KARALYSTĖJE, PROJEKTAS

“ PREKYBOS ŽMONĖMIS PREVENCIJA ISPANIJOS KARALYSTĖJE “

PROJEKTO VYKDYTOJAS:

VALENSIJOS PROVINSIJOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖ

[REDACTED]

PROJEKTO PARTNERIAI:

ISPANIJOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖ

[REDACTED]

LIETUVIŲ KULTŪROS, ŠVIETIMO IR INFORMACIJOS CENTRAS ALMERIJOJE

[REDACTED]
C/Alfonso López Carbonejas, Almería, España 04143

LT- CAT ASOCIACIJA

[REDACTED]

JUNGTINĖS KARALYSTĖS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖ

[REDACTED]

I. PROJEKTO APŽVALGA:

Prekyba žmonėmis buvo pripažinta svarbia grėsme Europos Sąjungai, kuri prisiėmė įsipareigojimus kovoti su ja. Prekybos žmonėmis panaikinimas neišvengiamai yra ilgalaikis procesas, o prevencija yra viena iš pamatinių priemonių suardyti kriminalinių tinklų veiklą.

Iš tiesų, prekyba žmonėmis yra labai pelninga nusikalstama veikla. Europos policijos biuras įvertino, kad metinės pajamos iš prekybos žmonėmis viršija 29 milijardus eurų. Nors dėl nepakankamų patikimų statistinių duomenų sudėtinga nustatyti, koks yra prekybos žmonėmis mastas, vertinama, kad 46 milijonai žmonių yra pakliuvę į šiuolaikinės vergijos sąlygas.

Prekyba žmonėmis yra ne tik vienas iš pelningiausių organizuotų nusikalstamų grupių veikų, bet ir vienas iš pavojingiausių nusikaltimų, pažeidžiantis žmogaus prigimtines teises ir laisves. Šis sudėtingas socialinis reiškinys yra susijęs su lyčių nelygybe, neteisėta migracija, organizuotu nusikalstamumu, ekonomine situacija, darbo rinka ir kt. Žmonės parduodami seksualiniam išnaudojimui, priverstiniam darbui ir paslaugoms, organų donorystei, nusikaltimams daryti, elgetauti, tarnystei ir pan. ne tik gimtojoje valstybėje, bet ir svetur.

Šiandien dažniausiai kalbame apie prekybą žmonėmis seksualinio išnaudojimo tikslais. Tačiau tai tikrai ne vienintelė prekybos žmonėmis forma. Baudžiamojo kodekso straipsniuose yra apibrėžtos tokios išnaudojimo rūšys kaip prievartinis darbas, pardavimas nusikalstamoms veikloms atlikti, elgetavimui.

Tradiciškai labiausiai pažeidžiamos yra bedarbės, mažo išsilavinimo, vienišos mamos, sutrikusio intelekto merginos ir vaikinai, vis dažniau prekeivių žmonėmis taikiniu tampa vyresnio amžiaus, bedarbiai, turintys įvairių priklausomybių vyrai. Nusikaltėliams yra paranku išnaudoti tokį – nesiginantį, sutrikusį, paklusnų – kontingentą, o ir policijos bei visos visuomenės požiūris bus pakankamai negatyvus ir įtarus.

Nors yra įgyvendinama daug prevencijos priemonių, prekybos žmonėmis aukų skaičius nuolat didėja. Tai rodo, kad visuomenė dar nepakankamai įvertina šio nusikaltimo pavojingumą ir mastą.

Tarptautinių darbo organizacijų 2018 m. duomenimis, 40,3 mln. žmonių tapo modernios vergystės aukomis. Iš jų – 24,9 mln. išnaudojami priverstiniam darbui, 16 mln. yra išnaudojama žemės ūkyje, statybų sektoriuje, fabrikuose ir gamyklose, 4,8 mln. yra išnaudojami seksualiai, 15, 4 mln. išnaudojami priverstinei santuokai. Tačiau tikrieji išnaudojimo mastai iki šiol nėra žinomas.

Viena iš pagrindinių problemų vis dar išlieka visuomeninių žinių apie prekybą žmonėmis trūkumas. Prastas problemos supratimas apsunkina ir nusikaltimo prevenciją, užkardymą ir pačios problemos mastų identifikavimą. Iš problemos nesupratimo kyla ir stigma nusikaltimo aukoms. Priverstinės prostitucijos atvejais dažnai visuomenė kaltina aukas, nesuprasdami, kad moterys ar vyrai į prostituciją gali būti įtraukti per prievartą, ar tai, kad didžioji dalis žmonių teikiančių tokias paslaugas yra kilę iš socialinę atskirtį patiriančių grupių, gali turėti priklausomybės problemas ar neturėti kitų galimybių kaip

išlaikyti šeimą. Prekybos žmonėmis priverstinio darbo atvejais dažnai vyrai nesikreipia pagalbos, nes buvimas auka vis dar yra laikoma „nevyrišku“ dalyku. Visuomenės neinformuotas požiūris į aukas taip pat sudaro prielaidas aukoms nesikreipti pagalbos į NVO ar valstybinių sektorių. Dauguma aukų nebendradarbiauja su teisėsauga, nepraneša apie nusikaltimus ir lieka neidentifikuoti kaip aukos. Jei visuomenės informuotumas veiktų kaip nusikaltimo prevencija, nusikaltėliams būtų daug sunkiau pritraukti potencialių aukų jei jos ar jų šeima žinotų kaip tokie nusikaltimai vyksta, būtų atidesni ir juos užverbuoti būtų daug sudėtingiau.

Po Brexit paskelbimo į Ispanijos Karalystę plūstelėjo nauja lietuvių emigrantų banga. Jų tarpe yra daug kriminalinio pasaulio veikėjų. Būtent todėl manome, kad yra tikslinga vykdyti prevencinę informacinę veiklą regioninėse bendruomenėse visoje Ispanijoje.

2018 m. įvyko pirmasis seminaras Valensijoje, kuriame savo patirtimi pasidalino Jungtinės Karalystės lietuvių bendruomenės pirmininkė Dalia Asanavičiūtė. Seminaras atskleidė, kad Ispanijoje taipogi egzistuoja prekybos žmonėmis problema, tačiau žmonės neturi informacijos, arba turi jos nepakankamai, kad išvengtų ar išsilaisvintų iš šiuolaikinės vergovės.

Prevencinio švietimo, visuomenės sąmoningumo svarba yra iki galo dar nesuvokta. Prekeivių žmonėmis verbavimo taktikos vis tobulėja ir tampa subtilesnės. Tikrai reikėtų apie tai kalbėti kaip įmanoma plačiau, ypatingą dėmesį atkreipiant į priemones, užkertančias kelią prekybai žmonėmis ir kitų rūšių prievartai, nepriežiūrai, smurtui ir išnaudojimui, pažeidžiamų vaikų apsaugai. Ir kalbėti kiekvienai grupei suprantama kalba, patrauklia forma. Problemos iškėlimas į viešumą paskatintų nebijoti, pasakoti savo istorijas bei pagelbėti nukentėjusiems. Seniai žinoma tiesa, jog prevencija atsiperka keleriopai, palyginti su pagalbos teikimo kaštais.

II PROJEKTO TIKSLAS:

Informuoti Ispanijos lietuvių bendruomenę ir visuomenines organizacijas apie prekybos žmonėmis pavojus, užmegzti bendradarbiavimo ryšius su vietos valdžios institucijomis. Taip pat didinti žmonių informuotumą apie prekybą žmonėmis vietos, nacionaliniu ir tarptautiniu lygmenimis, siekiant sukelti visuomenės požiūrio pokyčius.

Atliekant prevenciją, pasitelkti socialinius tinklus, žiniasklaidą, visuomenines organizacijas, siekiant informuoti labiausiai pažeidžiamus asmenis, potencialios prekybos žmonėmis aukos.

III. PROJEKTO UŽDAVINIAI:

1. Informuoti Ispanijos lietuvių bendruomenę ir visuomenines organizacijas apie prekybos žmonėmis požymius, pavojus, paramos ir pagalbos galimybes.
2. Sukurti vizualinę medžiagą apie prekybą žmonėmis ir pagalbos galimybes bei pasidalinti ja su regioninėmis bendruomenėmis bei socialiniuose tinkluose.

3. Sukurti ir išplatinti skrajutes apie prekybos žmonėmis grėsmes ir pagalbos galimybes, atitinkančias situaciją Ispanijos Karalystėje.
4. Skatinti aktyviau įsitraukti regionines bendruomenes, jų teritorijose surengiant prevencinius seminarus, skirtus prekybos žmonėmis temos viešinimui.
5. Pasitelkti šalyje veikiančias neformaliojo ugdymo įstaigas ir informuoti nepilnamečius apie prekybos žmonėmis pavojus, būdus jos išvengti ir pagalbos galimybes. Paruošti metodinę medžiagą mokytojams.
6. Skatinti bendradarbiavimą kovoje su prekyba žmonėmis su kitų šalių lietuvių bendruomenėmis: Airijos, Italijos, Jungtinės Karalystės.

V. NUMATOMI PROJEKTO REZULTATAI:

- Sukurtas prevencinis vaizdo klipas (vaizdo klipas turi būti meniškas ir autentiškas, nurodyti prekybos žmonėmis požymius, įspėti žmones apie prekybos žmonėmis pavojus ir priversti susimąstyti prieš priimant neįtikėtinais gražius darbo pasiūlymus, su informacija, kur pranešti apie nusikaltimus ir kur kreiptis pagalbos, turiniu susietas su skrajute, lietuvių kalba su subtitrais anglų kalba, ne trumpesnis kaip 15 s., tinkamas rodyti per televiziją ir socialinius kanalus, formatai .avi, .mov, .mpeg4).

- Sukurtos ir atspausdintos spalvotos sulankstomas skrajutes (ne mažiau kaip 18x9 cm, atspausdinta 1000 vienetų) (skrajutės turi būti meniškos ir autentiškos, nurodyti prekybos žmonėmis požymius, įspėti žmones apie prekybos žmonėmis pavojus ir priversti susimąstyti prieš priimant neįtikėtinais gražius darbo pasiūlymus, su informacija, kur pranešti apie nusikaltimus ir kur kreiptis pagalbos, lietuvių kalba, turiniu susietos su vaizdo klipu, pateiktos.jpg, .png, .eps, .pdf failų tipais bei tinkamos naudoti dideliais ir mažais formatais).

- Parengta elektroniniu formatu ir atspausdinta mokomoji medžiaga lietuvių kalba apie prekybą žmonėmis ir šiuolaikinę vergovę (medžiagoje turi būti paaiškinta, kas yra prekyba žmonėmis ir šiuolaikinė vergovė, kokie yra rizikos nukentėti nuo šių nusikaltimų požymiai, į ką reikia atkreipti dėmesį skaitant viliojančius darbo pasiūlymus, kur tikrinti informaciją, kokia pagalba teikiama prekybos žmonėmis bei šiuolaikinės vergovės aukoms ir kur kreiptis pagalbos, taip pat numatyta galimybė pažymint atitinkamus teiginius įvertinti, ar darbo pasiūlymas gali būti susijęs su prekyba žmonėmis ar šiuolaikine vergove).

- Surengti mokymai lietuvių bendruomenėms Ispanijos Karalystėje, kitose šalyse panaudojant vaizdo klipą, skrajutes bei mokomąją medžiagą bei pasitelkiant kitų šalių lietuvių bendruomenių patirtį.

- Užtikrinta vaizdo klipo, visų pagamintų skrajučių bei mokomosios medžiagos sklaida lietuvių bendruomenių mokymuose, susirinkimuose, dažniausiai lietuvių žiūrimoje vietos žiniasklaidoje ir naudojamuose socialiniuose

tinkluose, bendruomenių interneto svetainėse, lietuvių susibūrimo, darbo bei gyvenamose vietose ir kitose vietose, kur dažniausiai lankosi lietuviai, projekto įgyvendinimo metu ir ne trumpiau kaip vienus metus po projekto įgyvendinimo, užtikrinant, kad vaizdo klipas ir mokomoji medžiaga elektroniniu formatu yra prieinami bet kuriam lietuviui, norinčiam sužinoti apie prekybą žmonėmis ir šiuolaikinę vergovę ir įvertinti, ar darbo pasiūlymas gali būti susijęs su šiais nusikaltimais.

- Užmegzti bendradarbiavimo ryšiai su Ispanijos ir Lietuvos teisėsaugos institucijomis.

V. PROJEKTO VYKDYMO PERIODAS:

2019 metų rugsėjo – lapkričio mėnesiai.

VI. PROJEKTO SĄMATA:

Priemonės/veiklos pavadinimas	Suma, reikalinga priemonei/veiklai įgyvendinti, EUR	VRM prašoma suma, EUR
Prevencinio vaizdo klipo sukūrimas	3900	3900
Spalvotų skrajučių sukūrimas	900	900
Spalvotų skrajučių spausdinimas	1100	1100
Metodinės medžiagos rengimas	800	-
Kelionės išlaidos (tarp miestų ir valstybių)	2500	2100
Užmokestis pranešėjams	2000	2000
Patalpų nuoma	2000	-
Viso EUR:	13200	10 000

VII. PROJEKTO VYKDYTOJAS:

VALENSIJOS PROVINSIJOS LIETUVIŲ
BENDRUOMENĖ

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
info.vplb@gmail.com

**UŽ PROJEKTO SAVALAIKĮ VYKDYMĄ
ATSAKINGA :**
ISPANIJOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖ

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

Valensija

A.V.

2019.07.22

ILB Pirmininkė Regina Aldona Gelūnienė
Parašas

VPLB Pirmininkė Ingrida Morkūnaitė – Marcinkevičienė
Parašas

[Handwritten signature of Regina Aldona Gelūnienė]
[Handwritten signature of Ingrida Morkūnaitė – Marcinkevičienė]